

GÖKÇE FİDAN “ERDAL EREN”

2 Şubat'ta gözaltına alınan Erdal Eren, tarihin en hızlı yargılamasının ardından, 19 mart 1980'de idama mahkum edildi. Henüz 17 yaşındaydı.

“Biliyorsunuz ki bu ceza işlediğim iddia edilen suçtan verilmedi. Asıl amaçlanan böyle bir olayla gözdağı vermek ve mücadeleyi engellemek hedefine dayalıdır.”

Sadece Türkiye tarihine değil, dünya tarihine de kara bir leke olarak geçen 12 eylül askeri cuntası, 17 yaşında idam sehпасına yolladığı Erdal Eren adıyla da lanetlenmeye devam ediliyor. Zekeriya Önge adında bir askeri öldürdüğü iddiasıyla, “jet hızıyla” yapılan göstermelik yargılama sonucu idam edilen Erdal Eren, idamının 26'inci yılında sevenleri, mücadele arkadaşları, insan hakları savunucuları tarafından 13 Aralık Çarşamba günü Karşıyaka'da ki mezarı başında anıldı. Ankara 78'liler Derneği öncülüğünde oluşturulan Darbe Karşıtı Platform'un çağrısıyla 12 Aralık Günü Yüksel Caddesi'nde de Erdal Eren için anma etkinliği yapıldı.

Erdal Eren'i idam sehпасına kadar götüren süreç, yurtsever devrimci gençlik derneği (YDGD) üyesi ODTÜ öğrencisi Sinan Suner'in, 30 ocak 1980'de katledilmesiyle başladı. Ankara'nın Yukarı Ayrancı semtinde yazılama yapan Sinan Suner'in, MHP'li bakan Cengiz Gökçek'in koruması Süleyman Ezendemir'in kurşunlarıyla öldürüldü. Suner'i vurmakla yetinmeyen Ezendemir, arabaya aldığı Suner'i başkent sokaklarında dolaştır-

dı, işkence etti. Öldüğüne emin olunca da Suner'in cesedini hastane kapısına attı. Olayın duyulmasının ardından, 2 Şubat 1980'de Sinan Suner'in öldürüldüğü yerde protesto gösterisi yapıldı. Gösteriye müdahale eden askerlerle göstericiler arasında çıkan çatışmada er Zekeriya Önge ölürken, Erdal Eren'le birlikte 24 kişi gözaltına alındı. Eren, Zekeriya Önge'yi öldürdüğü iddiasıyla tutuklandı. 2 Şubat'ta gözaltına alınan Erdal Eren, tarihin en hızlı yargılamasının ardından, 19 Mart 1980'de idama mahkum edildi. Henüz 17 yaşındaydı Erdal Eren. Ne yaşına bakıldı, ne avukatlarının sunduğu delil ve tanıklara. dünyanın dört bir tarafında idama karşı tepkiler yükseldi, imzalar toplandı. Ancak karar mahkeme öncesinden verildiğinden, yargıçlara sadece emri uygulamak düştü.

ASMAYALIM DA BESLEYELİM Mİ

Askeri Yargıtay 3. dairesi'nin, önce “delillerin noksanlığı” nedeniyle esastan, ardından da, idamın müebbet hapse çevrilmesini gerektiren “TCK'nin 59'uncu maddesinin uygulanmaması” nedeniyle usulden bozmasına rağmen, daireler kurulu iki kararı da reddetti. Red kararlarıyla yargılamanın yeniden yapılmasının yolu kapatılırken, Eren'in avukatı Nihat Toktay, kararı, “yargıtay içinde bitirildi” diye değerlendirdi. Güvenlik Konseyi tarafından onaylanan karar, dünya çapında yürütülen “idamı engelleyelim-Erdal Eren idam edilemez” kampanyasına rağmen 13 aralık 1980'de Ankara Merkez Cezaevi'nde infaz edilirken, faşist cuntanın başı Kenan Evren'in, “asmayalım da besleyelim mi?” sözleri zihniyetlerini özetledi.

Erdal Eren'in son mektuplarından biri:

"Sevgili annem, babam ve kardeşlerim;

Sizlere bugüne kadar pek sağlıklı mektup yazamadım. Ayrıca konuşma olanağımız ve görüşmemizde olmadı. Zaten dışarıdayken de birbirimizi anlayacak şekilde konuşamadık. (Bu konuda sizlere karşı büyük oranda hatalı davrandım. Ancak bunu size karşı saygı duymadığım, bu

nedenle böyle davrandığım şeklinde yorumlamamanızı dilerim) Bu nedenle sizlere anlatacağım, konuşacağım çok şey var.

Ancak olanak yok. Düşüncelerimi bu mektupla anlatmaya çalışacağım. Şu anda ne durumda olacağınızı tahmin ediyorum. Ama çok açıklıkla söylüyorum ki benim moralim çok iyi ve ölümden de korkum yok. Çok büyük bir ihtimalle bu işin ölümle sonuçlanacağını çok iyi biliyorum. Buna rağmen korkuya, yılgınlığa, karamsarlığa kapılmıyorum ve devrimci olduğum, mücadeleye katıldığım için onur duyuyorum. Böyle düşünmem, böyle davranmam, halka ve devrime olan inancımın gelmektedir. Ölümden korkmadığımı söylemem, yaşamak istemediğim, yaşamaktan bıktığım şeklinde anlaşılmalı. Elbette ki hayatta olmayı ve mücadele etmeyi arzularım. Ancak karşıma ölüm çıkmışsa, bundan korkmamam, cesaretle karşılamam gerekir. Biliyorsunuz ki bu ceza işlediğim iddia edilen suçtan verilmedi. Asıl amaçlanan böyle bir olayla gözdağı vermek ve mücadeleyi engellemek hedefine dayalıdır. Bu nedenle sizinde bildiğiniz gibi, kendi hukuk kurallarını çiğneyerek bu cezayı verdiler.

Cezaevinde yapılan (Neler olduğunu ayrıntılı bir biçimde öğrenirsiniz sanırım) insanlık dışı zulüm altında inletildik. O kadar aşağılık, o kadar canice şeyler gördüm ki, bugünlerde yaşamak bir işkence haline geldi. İşte bu durumda Ölü korkulacak bir şey değil, şiddetle arzulan bir olay, bir kurtuluş haline geldi. Böyle bir durumda insanın intihar ederek yaşamına son vermesi işten bile değildir. Ancak ben bu durumda irademi kullanarak, ne pahasına olursa olsun yaşamımı sürdürdüm. Hem de ileride bir gün öldürüleceğimi bile bile. Sizlere bunları anlatmamın nedeni yaşamaktan bıktığım yada meselenin önemini, ciddiyetini kavramadığım gibi yanlış bir düşünceye kapılmamanız içindir. Bütün bu yapılanlar, başımdan geçenler, kinimi binlerce kez daha arttırdı ve mücadele azmimi körükledi. Halka ve devrime olan inancımı yok edemedi. Mücadeleyi sonuna kadar, en iyi bir şekilde yürütmek ve yükseltmekten başka amacım yoktur.

Mesele benim açımdan kısaca böyle. Ancak sizin açıınızdan daha farklı, daha zor olduğunu biliyorum.

Anne, baba ve evlat arasındaki sevgi çok güçlüdür, kolay kolay kaybolmaz. Ve evlat acısının da sizin için ne

derece etkili olacağını biliyorum. Ama ne kadar zor da olsa bu tür duygusal yönleri bir kenara bırakmanızı istiyorum. Şunu bilmenizi ve kabul etmenizi isterim ki, sizin binlerce evladınız var. Bunlardan daha niceleleri katledilecek, yaşamlarını yitirecek, ama yok olmayacaklar. Mücadele devam edecek ve onlar mücadele alanlarında yaşayacaklar.

Sizlerden istediğim bunu böyle bilmeniz, daha iyi kavramaya çaba göstermenizdir. Zavallı ve çaresiz biriymiş gibi aradımdan ağlamanız beni yaralar. Bu konuda ne kadar güçlü, ne kadar cesur olursanız, beni o kadar mutlu edersiniz.

Hepinize özgür ve mutlu yaşam dilerim.

Devrimci selamlar

Oğlunuz Erdal"

SON BAKIŞ*

bir söz bitişi gibi son buldu sevişler
bir yaz güneşi gibi eritir hep bu terkedilişler
bir yaz güneşi gibi eritir hep bu terkedilişler

bir an duruşu gibi, ömrün gidişi gibi
veda ederken aşk ateşi gibi söner iç çekişler
veda ederken aşk ateşi gibi söner iç çekişler

aman aman yandım aman
kurşun gibi izler
son bakıştaki o gözler kaldı aklımızda

aman aman acı yüzler
kurşun gibi izler
son bakıştaki o gözler kaldı aklımızda

aman aman yandım aman
kurşun gibi izler
son bakıştaki o gözler kaldı aklımızda

aman aman acı yüzler
kurşun gibi izler
son bakıştaki o gözler kaldı aklımızda

*Savaş Ay'ın çektiği Erdal'ın idamından önceki son fotoğrafına itafen yazılmıştır.

